

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

**na Wydziale Biologiczno-Chemicznym Uniwersytetu w Białymstoku
dokonanej w dniach 14-16 grudnia 2015 r.**

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Michał Kozakiewicz, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Grzegorz Węgrzyn - ekspert PKA
2. prof. dr hab. Zenon Łukaszewski – ekspert PKA
3. dr hab. Bożena Stawoska-Jundziłł – ekspert PKA wskazany przez pracodawców
5. prof. dr hab. Grigoryi Monastyrskii – ekspert PKA ds. internacjonalizacji
6. mgr Agnieszka Socha-Woźniak - ekspert PKA ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
7. mgr Wojciech Wrona - ekspert PKA ds. jakości kształcenia
8. mgr inż. Michał Gajda – ekspert PKA ds. doktorantów
9. Żaneta Komoś – ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena instytucjonalna przeprowadzona była na Wydziale Biologiczno-Chemicznym Uniwersytetu w Białymstoku po raz pierwszy, z inicjatywy Komisji, w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2015/2016. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą dotyczącą ocen instytucjonalnych dokonywanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, a poprzedzona była pozytywną oceną jakości kształcenia dokonaną przez PKA na podstawie przepisów obowiązujących do 30 września 2011 roku, na kierunkach: „biologia”, „chemia” oraz „ochrona środowiska”.

Raport Zespołu Oceniającego opracowano na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, jednak przede wszystkim w oparciu o dokumentację przedstawioną w toku wizytacji, ocenę zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkania i rozmowy przeprowadzone z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi, pracodawcami, doktorantami oraz studentami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY INSTYTUCJONALNEJ

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Zgodność działania jednostki z misją i strategią rozwoju uczelni		X			
2. Funkcjonowanie i doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia		X			
3. Efektywność polityki kadrowej realizowanej w jednostce		X			
4. Zapewnienie rozwoju bazy dydaktycznej i naukowej zgodnie ze strategią rozwoju jednostki	X				
5. Współdziałanie z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi		X			
6. Funkcjonowanie systemu wsparcia studentów i doktorantów		X			
7. Jakość kształcenia na studiach doktoranckich		X			
8. Jakość kształcenia na studiach podyplomowych			X		

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

W odpowiedzi na raport Zespołu Oceniającego zawartej w piśmie z dnia 10 lutego 2016 r. Uczelnia ustosunkowała się do uwag i zaleceń wynikających z wizytacji i udzieliła wyjaśnień dotyczących poszukiwania możliwości wykorzystania potencjału wizytowanej Jednostki dla kreowania nowych studiów podyplomowych, o tematyce niezwiązanej ze szkolnictwem. Poinformowała, że są podejmowane działania na tym polu we współpracy z przedstawicielami interesariuszy

zewnętrznych, jednak na ich rezultat wpływają w głównej mierze czynniki zewnętrzne niezależne od Uczelni - trudna sytuacja społeczno-gospodarcza miasta i regionu i płytki rynek pracy. Jednostka zapewniła o kontynuowaniu działań zmierzających do zwiększenia oferty i atrakcyjności kierunków studiów podyplomowych. W opinii Prezydium PKA powyższe wyjaśnienia mogą stanowić podstawę do podniesienia oceny kryterium dotyczącego jakości kształcenia na studiach podyplomowych ze „znacząco” na „w pełni”.

Pozostałe informacje zawarte w odpowiedzi na raport Zespołu Oceniającego świadczą o głębokiej trosce władz Wydziału o stałe polepszanie warunków i poziomu kształcenia, nie stanowią jednak podstawy do zmiany ocen pozostałych kryteriów.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
8. Jakość kształcenia na studiach podyplomowych		X			

1. Zgodność działania jednostki z misją i strategią rozwoju uczelni
Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 1
Wydział Biologiczno-Chemiczny Uniwersytetu w Białymstoku przyjął i realizuje misję i strategię rozwoju w pełni spójną z misją i strategią rozwoju Uczelni. Strategia Wydziału obejmuje obszary kluczowe z punktu widzenia jego rozwoju oraz doskonalenia jakości kształcenia. Poszczególne cele strategiczne zdefiniowane w strategii Jednostki są realizowane, a przyjęty system monitorowania tego procesu skutecznie stymuluje poprawę efektywności posiadanego potencjału materialnego, dydaktycznego i naukowego oraz jego stały wzrost.
Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1
Nie ma.
1.1 Jednostka rozpoznaje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym oraz w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykorzystuje tę wiedzę do określenia w strategii rozwoju celów i wyznaczenia priorytetów.
Opis stanu faktycznego
Wydział Biologiczno-Chemiczny UwB prowadzi 3 kierunki studiów (biologia, chemia, ochrona środowiska I, II stopnia, oraz III stopnia na kierunku biologia i chemia); wszystkie o profilu ogólnoakademickim) z obszaru nauk biologicznych i ścisłych. Jednostka ma świadomość unikatowego położenia miasta i Uniwersytetu na tle regionu o wyjątkowych walorach przyrodniczo-krajobrazowych w kraju i Europie. Wykorzystuje to oferując specjalności, które nawiązują zarówno do rozwijającego się w regionie przemysłu, jak i do bogactwa naturalnego, jakim jest środowisko przyrodniczo-krajobrazowe regionu podlaskiego, w tym specyficzne zasoby hydrogeologiczne. Podjęcie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi na płaszczyźnie działań sformalizowanych (w ramach Rady Konsultacyjnej, czy Wydziałowych Komisji Dydaktycznych), jak i wspólnie podejmowanych inicjatyw nieformalnych, pozwoliło na określenie tożsamości Jednostki i wypracowanie oferty dydaktycznej wpisującej się zarówno w potrzeby rynku pracy lokalnego środowiska, jak i zadania związane z wykorzystaniem naturalnego bogactwa, jakim jest tutejsza przyroda. Pozwoliło to na określenie Misji i Strategii WB-Ch (zatwierdzonej Uchwałą nr 43/201 RWB-Ch UwB z dnia 23.05.2013 r. w sprawie przyjęcia dokumentu <i>Misja i strategia rozwoju WB-Ch UwB na lata 2013-2018</i>), która ukierunkowana jest na takie działania, aby absolwenci Wydziału zostali wyposażeni w wiedzę, umiejętności i niezbędne kompetencje społeczne, które

umożliwią im wejście na lokalny (i nie tylko), zmieniający się rynek pracy. Chociaż pracodawcy nie byli bezpośrednio zaangażowani w prace nad opracowaniem misji i strategii, to pośrednio wywarli znaczący wpływ na jej kształt. Przyjęte cele strategiczne są wytyczonym kierunkiem działań „...<i>zmierzających do zacieśnienia współpracy naukowej z otoczeniem społeczno-biznesowym</i>” (m.in. w sferze analiz/ekspertyz przeprowadzanych dla instytucji zewnętrznych; rozwoju oferty edukacyjnej (w tym studiów podyplomowych) i włączenia na tej płaszczyźnie do wspólnych działań pracowników z ośrodków krajowych i zagranicznych oraz przedstawicieli pracodawców; nieustanne „<i>podnoszenie jakości kształcenia</i>” na oferowanych kierunkach przez: doskonalenie programów studiów z uwzględnieniem potrzeb środowiska społeczno-gospodarczego, organizację praktyk i staży, monitorowanie losów absolwentów oraz zacieśnianie współpracy z pracodawcami. Stwarza to możliwości do integrowania środowiska akademickiego z lokalnymi przedstawicielami interesariuszy oraz wywiera wpływ na czynniki kulturotwórcze i kształtowanie elit intelektualnych regionu.   Ocena spełnienia kryterium 1.1: w pełni   Uzasadnienie oceny   Intensywne kontakty z otoczeniem realizujące się w rozmaitych formach pozwalają Jednostce na ciągle monitorowanie potrzeb i wymagań rynku pracy oraz wyznaczanie priorytetów w działaniu, co znajduje wyraz w strategii Wydziału.
1.2 Jednostka określiła i realizuje politykę jakości kształcenia, zgodną z misją i strategią rozwoju uczelni, sprzyjającą doskonaleniu procesu kształcenia na wszystkich kierunkach studiów, poziomach, profilach i formach realizowanego kształcenia. *
Opis stanu faktycznego   Wydział Biologiczno-Chemiczny nie przyjął odrębnych (szczegółowych) regulacji dotyczących polityki jakości kształcenia, a zatem Zespół Oceniający przyjął, że wiążące są postanowienia zawarte w Uchwale Nr 1749 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie polityki zapewnienia jakości kształcenia. Powyższy dokument określa 4 podstawowe obszary, w których powinna się przejawiać troska o zapewnienie jakości: edukację studentów, rozwój kadry naukowej i dydaktycznej oraz rozwój odpowiedniej infrastruktury, a także organizację zintegrowanego zarządzania jakością kształcenia.   W materiałach przedstawionych w trakcie wizytacji oraz w toku spotkań i dyskusji uzyskano potwierdzenie realizowania deklaracji złożonych w polityce jakości, W niektórych jednak obszarach widoczne są zjawiska, którym należy poświęcić nieco więcej uwagi. Z pewnością należy do nich „<i>indywidualizacja procesu kształcenia poprzez zwiększenie liczby przedmiotów swobodnego wyboru</i>”, bowiem na studiach II stopnia prowadzonych w ramach kierunku „biologia” studenci dokonują „wyboru” trzech przedmiotów z puli liczącej jedynie trzy przedmioty. Z drugiej jednak strony na podkreślenie z pewnością zasługuje praktyka szerokiego angażowania studentów (także studiów I stopnia) w badania naukowe prowadzone na Wydziale.   Ocena spełnienia kryterium 1.2: w pełni   Uzasadnienie oceny   Polityka jakości kształcenia realizowana przez Władze Wydziału jest bez wątpienia zgodna z założeniami strategii określonymi w dokumentach ogólnouczelnianych, a w szczególności z celem strategicznym nr 1 („<i>Wzmocnienie znaczenia i pozycji naukowej</i>”) i nr 2 („<i>Wysoka jakość kształcenia</i>”) oraz sprzyja doskonaleniu kształcenia.
1.3 Jednostka monitoruje realizację strategii, mając na względzie efektywne wykorzystanie potencjału naukowego, dydaktycznego i materialnego w celu pomnażania osiągnięć w zakresie określonych celów strategicznych.
Opis stanu faktycznego   Cele strategiczne wizytowanej Jednostki wyrażone zostały w <i>Misji i strategii rozwoju Wydziału Biologiczno-Chemicznego UwB na lata 2013-2018</i>; są one w pełni spójne z założeniami Misji i Strategii Uniwersytetu. Monitorowaniem wdrażania strategii wydziałowej zajmują się m.in. prodziekani. Do ich obowiązków należy opracowywanie co pół roku sprawozdań z postępów w realizacji celów strategicznych; prodziekan ds. studenckich w obszarze edukacji i dydaktyki, prodziekan ds. nauki - w obszarze nauki. Sprawozdania te przygotowywane są według standardu obowiązującego w Uczelni, omawiane są na spotkaniach Kolegium Dziekańskiego oraz na posiedzeniach Rady Wydziału, a następnie przekazywane Władzom Uczelni. Analiza sprawozdań stanowi podstawę działań doskonalących jakość kształcenia.   Ocena spełnienia kryterium 1.3: w pełni   Uzasadnienie oceny   Opisany tryb monitorowania realizacji strategii, zdaniem Zespołu Oceniającego, skutecznie stymuluje poprawę efektywności posiadanego potencjału materialnego, dydaktycznego i naukowego oraz jego stały wzrost.

1.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w dziedzinach nauki związanych z kierunkami studiów o profilu ogólnoakademickim oraz/lub w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, w których prowadzone są studia doktoranckie, a także uwzględnia wyniki tych badań w procesie kształcenia na wszystkich realizowanych poziomach studiów. *
Opis stanu faktycznego Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie dziedzin nauk biologicznych i chemicznych, czyli związanych zarówno z kierunkami prowadzonych studiów I i II stopnia, jak i studiów doktoranckich. W ostatniej ewaluacji jednostek naukowych (w 2013 r.), Wydział uzyskał kategorię A. Pracownicy Wydziału publikują liczne prace w wysoko notowanych czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym. Wśród nauczycieli akademickich jest grupa osób szczególnie wysoko cenionych w kraju i za granicą ze względu na osiągnięcia naukowe. Doktoranci i studenci II stopnia są włączani w badania naukowe, co sprawia, że ich wyniki są bezpośrednio wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Część badań doktorantów prowadzona jest we współpracy z lokalnymi firmami. Nieliczni doktoranci realizują własne projekty badawcze w ramach grantów uzyskiwanych z agencji zewnętrznych (np. granty w ramach konkursu „Preludium” z Narodowego Centrum Nauki). Podstawą finansowania prac doktorskich realizowanych na wizytowanym Wydziale są głównie środki przeznaczane przez Uniwersytet na granty dla młodych naukowców.   Ocena spełnienia kryterium 1.4: w pełni Uzasadnienie oceny Na Wydziale Biologiczno-Chemicznym Uniwersytetu w Białymstoku prowadzone są badania naukowe w zakresie dziedzin nauk biologicznych i chemicznych. Publikacje powstające w ich wyniku są liczne i w znaczącej części mają zasięg międzynarodowy, a ich tematyka wiąże się bezpośrednio z prowadzonymi kierunkami studiów na wszystkich stopniach. Studenci i doktoranci są włączani w prace badawcze, a wyniki tych badań są bezpośrednio wykorzystywane w procesie dydaktycznym.
2. Funkcjonowanie i doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 2 Struktura Systemu na poziomie Wydziału Biologiczno-Chemicznego Uniwersytetu w Białymstoku jest przejrzysta, stwarza warunki do efektywnego funkcjonowania Systemu oraz zapewnia odpowiedni podział kompetencji i odpowiedzialności w ramach wykonywanych zadań. W procesie budowania kultury jakości i zapewniania wysokiej jakości kształcenia udział biorą przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy, w tym przedstawiciele pracodawców. Wewnętrzne procedury - zarówno formalne, jak i nieformalne – mają charakter kompleksowy i obejmują obszary kluczowe dla zapewniania jakości kształcenia.
Zalecenia w odniesieniu do kryterium 2 Zespół Oceniający zaleca zintensyfikowanie prac Rady Konsultacyjnej ds. Koncepcji Kształcenia (posiedzenia Rady powinny odbywać się co najmniej raz w roku) oraz włączenie w działanie WSZJK przedstawicieli wszystkich kategorii interesariuszy wewnętrznych Wydziału (w tym przedstawicieli administracji/pracowników inżyniersko-technicznych), w celu zapewnienia ich formalnego wpływu na podejmowanie decyzji związanych z zapewnieniem i doskonaleniem jakości kształcenia.
2.1. Jednostka posiada spójny system wewnętrznych regulacji, normujących funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz jego doskonalenie, zgodny ze strategią jednostki, polityką jakości oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, określających: *   2.1.1 zakres działania oraz cele wewnętrznego systemu zapewniania jakości, 2.1.2 przejrzystą strukturę organizacyjną oraz przydział odpowiedzialności i uprawnień, * 2.1.3 udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w zapewnianiu jakości kształcenia, 2.1.4 kluczowe procesy w obszarze kształcenia oraz procedury i narzędzia odnoszące się do monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia, jak również systemu. *
2.1.1 Opis stanu faktycznego Obowiązujący na Wydziale Biologiczno-Chemicznym system zapewniania jakości kształcenia Rada wizytowanej Jednostki określiła w oparciu o Uchwałę Senatu UwB podjętą w maju 2015 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK), obejmującą jego cele oraz zakres działania. Do celów Systemu należą: stały monitoring oraz podnoszenie jakości kształcenia, podnoszenie rangi pracy dydaktycznej, tworzenie procedur oceny organizacji i warunków kształcenia, zwiększenie liczby studentów i doktorantów w kraju i za granicą, umożliwiające wzrost ich powodzenia na rynku pracy oraz informowanie kandydatów na studia o jakości kształcenia w Uniwersytecie i kwalifikacjach absolwentów. Cele związane z

jakością kształcenia wyrażone zostały również w *Misji i strategii rozwoju Wydziału Biologiczno-Chemicznego UwB na lata 2013-2018*, a należą do nich m.in.: wzmocnienie znaczenia i pozycji naukowej Jednostki na tle krajowych i zagranicznych instytucji badawczych, zacieśnienie współpracy naukowej z otoczeniem społeczno-biznesowym, rozwój kadry oraz oferty edukacyjnej, a także zwiększenie umiędzynarodowienia studiów na Wydziale. Cele Wydziałowego Systemu pokrywają się także ze sformułowaną przez Senat Uniwersytetu polityką zapewnienia jakości kształcenia, ukierunkowaną na osiągnięcie wysokiej pozycji konkurencyjnej na krajowym i międzynarodowym rynku edukacyjnym. W tym zakresie podejmowane są działania dotyczące: edukacji studentów, rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, infrastruktury naukowo-badawczej i dydaktycznej oraz organizacji systemowego zarządzania jakością kształcenia.

Zakres systemowych działań projakościowych określonych w Uchwale Senatu w sprawie USZJK dotyczy wszystkich form studiów oraz poziomów kształcenia - z zastrzeżeniem, że na studiach doktoranckich i podyplomowych zasady jego działania stosuje się odpowiednio do formy kształcenia i obejmuje m.in.: monitorowanie standardów akademickich oraz monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia; ocenę jakości zajęć dydaktycznych; monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów; analizę i ocenę mobilności studentów/doktorantów; uzyskiwanie opinii: absolwentów Uczelni o przebiegu przebytych studiów, a pracodawców – o poziomie zatrudnianych absolwentów studiów oraz monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów wyższych.

Ocena spełnienia kryterium 2.1.1: w pełni

Uzasadnienie oceny

Zadania realizowane przez WSZJK pokrywają najważniejsze obszary wpływające na jakość kształcenia prowadzonego w Jednostce.

2.1.2

Opis stanu faktycznego

Strukturę wprowadzonego w Uniwersytecie w Białymstoku w 2009 r. Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, która obejmuje również wizytowany Wydział, tworzą: Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia (pełniący funkcję koncepcyjną, organizacyjną, doradczą i rekomendacyjną w zakresie działania Systemu, współdziała ze wszystkimi jednostkami UwB), Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (posiadający funkcję kontrolną, opracowujący projekty ogólnouczelnianych procedur, wnioski dotyczące działania systemu oraz projekty jego modyfikacji i ewaluacji oraz, na podstawie analizy sprawozdań jednostek organizacyjnych, raporty wraz z rekomendacjami z działania Systemu w Uczelni, które prezentowane są Rektorowi oraz Senatowi Uniwersytetu), Senacka Komisja ds. Kształcenia (będąca ciałem doradczym Rektora i Senatu, opracowująca opinie w sprawie kształcenia), wydziałowe zespoły ds. zapewniania jakości kształcenia-WZdsJK (monitorujące działania projakościowe na poziomie wydziałów). W podstawowych jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu, w tym wizytowanego Wydziału, poza wspomnianym wyżej WZdsJK strukturę Systemu tworzą: Wydziałowa Komisja Dydaktyczna - WKD (opiniująca programy kształcenia dla nowo tworzonych kierunków studiów i specjalności), Rada Konsultacyjna ds. Koncepcji Kształcenia na Wydziale Biologiczno-Chemicznym, (do której zadań należy pełnienie funkcji doradczej i opiniodawczej w oparciu o wymagania rynku pracy poprzez ocenę stopnia realizacji zakładanych dla kierunku efektów kształcenia, wyrażanie opinii dotyczących powoływania nowych kierunków oraz specjalności, proponowanie doskonalących zmian w programach studiów, a także współpraca przy organizacji praktyk i staży) oraz Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne – KZD (opracowujące programy kształcenia dla nowych kierunków studiów, przy uwzględnieniu misji i strategii UwB, potrzeb rynku pracy i wniosków wynikających ze sprawozdań WZdsJK w zakresie wyników badań ankietowych studentów i absolwentów oraz monitoringu losów absolwentów). Rada Konsultacyjna współpracuje z Wydziałową Komisją Dydaktyczną. Nadzór nad Systemem sprawuje Rektor (na poziomie uczelnianym) oraz Dziekani (na poziomie wydziałów).

Ocena spełnienia kryterium 2.1.2: w pełni

Uzasadnienie oceny

Struktura WSZJK jest przejrzysta, stwarza warunki do efektywnego funkcjonowania Systemu oraz zapewnia odpowiedni podział kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych ciał i osób w ramach wykonywanych przez te organy zadań.

2.1.3

Opis stanu faktycznego

Skład osobowy organów kolegialnych skupionych wokół Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia ustalany jest na okres kadencji Władz Uczelni. Przewodniczący Wydziałowego Zespołu ds. jakości Kształcenia jest członkiem Zespołu Uczelnianego, a do większości ciał kolegialnych działających w ramach Systemu powołani

zostali przede wszystkim nauczyciele akademicki, ale także przedstawiciele studentów i doktorantów, którzy zasiadają w: Uczelnianym oraz Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia, Radzie Wydziału (w wymaganym wymiarze co najmniej 20 % - zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym) oraz w Radzie Konsultacyjnej ds. Koncepcji Kształcenia na Wydziale Biologiczno-Chemicznym, a także w Kierunkowych Zespołach Dydaktycznych. Opinie studentów dotychczas brane były pod uwagę podczas prac wymienionych organów i miały rzeczywisty wpływ na podejmowane decyzje w trakcie min. tworzenia dodatkowej specjalności na kierunku „ochrona środowiska”, czy też wprowadzenia na pisemny wniosek studentów zmian w programie na kierunku „biologia”.

Wpływ na powołanie nowych specjalności mieli również przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego (głównie pracodawcy/praktykodawcy), biorący udział w określaniu efektów kształcenia, zwłaszcza w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych studentów. Przedstawiciele pracodawców aktywnie uczestniczyli także w procesie określania efektów kształcenia na studiach podyplomowych. W składzie powołanej przez Dziekana w 2013 r. Radzie Konsultacyjnej ds. Koncepcji Kształcenia na Wydziale Biologiczno-Chemicznym, oprócz ww. przedstawicieli studentów i doktorantów, znajdują się przede wszystkim przedstawiciele instytucji związanych z edukacją, ochroną przyrody, laboratoriów analitycznych, lokalnego biznesu i organizacji pozarządowych oraz po jednym z samodzielnych nauczycieli akademickich reprezentujących prowadzone kierunki studiów. Z informacji i dokumentacji otrzymanych w toku oceny wynika jednak, że Rada Konsultacyjna ds. Koncepcji Kształcenia wizytowanej Jednostki, która jest organem ustanowionym w związku z wytycznymi Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia określonymi w obowiązującej Uchwale Senatu UwB, obradowała od czasu jej utworzenia zaledwie 2 razy – 1. spotkanie odbyło się w czerwcu 2013 r., ostatnie natomiast w dniu 8 października 2015 r., a więc w terminie nieodległym od wizytacji PKA.

Zespół Oceniający zaleca zintensyfikowanie prac Rady Konsultacyjnej ds. Koncepcji Kształcenia (organizacja spotkań co najmniej raz w roku) oraz włączenie w działanie Systemu przedstawicieli wszystkich kategorii interesariuszy wewnętrznych Wydziału (w tym przedstawicieli administracji/pracowników inżyniersko-technicznych), w celu zapewnienia ich formalnego wpływu na podejmowanie decyzji związanych z zapewnieniem i doskonaleniem jakości kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 2.1.3: znacząco

Uzasadnienie oceny

Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych biorą udział w pracach mających na celu zapewnienie jakości kształcenia, zaleca się jednak włączenie do tych działań także przedstawicieli pracowników nie będących nauczycielami akademickimi.

2.1.4

Opis stanu faktycznego

Podstawowe działania na wizytowanym Wydziale w obszarze kształcenia oraz narzędzia wykorzystywane w procesie ich realizacji w zakresie monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia, to m.in.: ankietyzacja, hospitacje, okresowa ocena nauczycieli akademickich. Ankietyzacja obejmuje ewaluacyjne ankiety studenckie (za pomocą których ocenia się programy studiów, pracę dziekanatu, biblioteki), ankiety pracodawców (dostarczające istotnych informacji na temat oczekiwanych efektów kształcenia), absolwenta (ogólnouczelniane - wykorzystywane przez Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UwB po 3 i 5 latach od ukończenia studiów, oraz wydziałowe - po ukończeniu III roku studiów I stopnia oraz studiów II stopnia). Studia doktoranckie i podyplomowe również objęte są procesem ankietyzacji, oceniani są ponadto doktoranci jako prowadzący zajęcia dydaktyczne. Wyniki ankietyzacji studenckiej oraz pracodawców stanowią podstawę wniosków i propozycji WZdsJK w zakresie zmian programów studiów i tworzenia nowych specjalności. Szczegółowej analizy ankiet dokonuje WZdsJK, przedstawia je wraz z wnioskami i zaleceniami w formie raportu na posiedzeniu Rady Wydziału, a następnie są one przedmiotem dyskusji na poszczególnych szczeblach decyzyjnych w ramach Systemu.

Hospitacje zajęć dydaktycznych, również na studiach doktoranckich, dokonywane są na podstawie harmonogramu hospitacji opracowanego przez władze dziekańskie i obejmują wszystkich nauczycieli akademickich. Okresowa ocena nauczycieli akademickich (uwzględniająca dorobek naukowy, dydaktyczny oraz organizacyjny, prowadzona jest na podstawie art. 132 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym). Przy dokonywaniu oceny nauczyciela akademickiego bierze się pod uwagę zarówno wyniki badań ankietowych, jak i prowadzonych hospitacji.

Narzędziami oceny i monitoringu programów kształcenia oraz diagnozowania jego słabych stron służą, oprócz badań ankietowych i hospitacji prowadzących przedmiot, działania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości

Kształcenia, który dokonuje monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia, przeglądu i analizy sylabusów oraz analizy treści kształcenia poszczególnych przedmiotów, analizy i oceny procesu dyplomowania, kontroli form i kryteriów weryfikacji wiedzy studentów oraz weryfikacji efektów kształcenia przyporządkowanych do przedmiotu oraz ich odniesień do efektów kierunkowych na poszczególnych kierunkach studiów. Na WB-Ch monitorowana jest także realizacja strategii Wydziału oraz zgodność Strategii Wydziału ze Strategią Uniwersytetu, a służą temu ankiety osiągnięć pracowników, a także ogólnouczelniana ankieta dotycząca monitorowania realizacji strategii Uniwersytetu, za pomocą której przeprowadza się ewaluację m.in.: osiągnięć naukowych, współpracy krajowej i międzynarodowej oraz udział Jednostki w realizacji projektów.

Podmioty odpowiedzialne za zapewnienie i ocenę jakości kształcenia opracowują sprawozdania z realizacji efektów kształcenia zgodnie z wytycznymi Systemu i wynikającymi z nich procedurami, a także propozycje rozwiązań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia, min. WZdsJK dokonuje oceny własnej jednostki i co roku sporządza sprawozdanie z działania wszystkich elementów Systemu, wskazując słabe i mocne strony wymagające monitorowania wraz z rekomendacją zmian.

Ocena spełnienia kryterium 2.1.4: w pełni

Uzasadnienie oceny

Działania systemowe prowadzone regularnie w wizytowanej Jednostce zapewniają kompleksowe monitorowanie jakości kształcenia oraz jej ciągłe doskonalenie, a także monitorowanie skuteczności działania WSZJK.

Ocena spełnienia kryterium 2.1 z uwzględnieniem kryteriów od 2.1.1 do 2.1.4: w pełni

Uzasadnienie oceny

Obowiązujące uczelniane i wydziałowe wewnętrzne akty normatywne określają prowadzoną politykę jakości, cele WSZJK, skład i zadania poszczególnych organów, a także procedury ich działania. Struktura Systemu na poziomie Wydziału Biologiczno-Chemicznego Uniwersytetu w Białymstoku jest przejrzysta, stwarza warunki do efektywnego funkcjonowania Systemu oraz zapewni odpowiedni podział kompetencji i odpowiedzialności w ramach wykonywanych zadań. W procesie budowania kultury jakości i zapewniania wysokiej jakości kształcenia udział biorą przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy, w tym przedstawiciele pracodawców. Stosowane procedury oraz narzędzia służące budowaniu wysokiej jakości kształcenia zostały jasno sformułowane i służą procesowi doskonalenia jakości kształcenia, który jest monitorowany i poddawany okresowej ocenie.

2.2 Wewnętrzne procedury zapewniania jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i umożliwiają monitorowanie, ocenę i doskonalenie jakości zidentyfikowanych procesów, w szczególności w zakresie:

2.2.1 projektowania, zatwierdzania, okresowego przeglądu programów oraz oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich, studiach trzeciego stopnia i studiach podyplomowych, *

2.2.2 udziału przedstawicieli rynku pracy, w tym pracodawców w określaniu i ocenie efektów kształcenia, *

2.2.3 rekrutacji kandydatów, oceny postępów studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz wykorzystania wyników monitorowania losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy, a także zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

2.2.4 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia oraz realizowanej polityki kadrowej, *

2.2.5 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także środków wsparcia dla studentów i doktorantów,

2.2.6 zarządzania informacją dotyczącą procesu kształcenia, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnianiu jakości kształcenia,

2.2.7 publicznego dostępu do realizowanej polityki jakości kształcenia, aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.

2.2.1

Opis stanu faktycznego

Na wizytowanym Wydziale wdrożono wieloetapową procedurę zatwierdzania nowych (zmodyfikowanych) programów studiów na wszystkich poziomach kształcenia, określającą poszczególne etapy procesu oraz wskazującą źródła informacji stanowiących podstawę inicjowania procesów zmian (np. treść ankiet ewaluacyjnych czy informacji przekazywanych w różny sposób z otoczenia Wydziału). Procedura realizowana jest z udziałem przedstawicieli interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz zakłada wyrażenie opinii przez

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (WZdsJK) w zakresie m. in. oceny możliwości weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Mechanizm oceny realizacji efektów kształcenia w największym stopniu wykorzystuje opinie prowadzących zajęcia. Za realizację zakładanych efektów kształcenia odpowiedzialni są bezpośrednio koordynatorzy przedmiotów, a realizacja efektów kształcenia podlega ocenie Kierunkowych Zespołów Dydaktycznych. Realizacja programu studiów doktoranckich – w tym prowadzenie badań przez doktorantów - oceniana jest przez Kierownika Studiów Doktoranckich zaś realizacja programu studiów podyplomowych – przez Kierownika Studiów Podyplomowych. Corocznie – z końcem roku akademickiego – na posiedzeniu Rady Wydziału Dziekan przedstawia ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia na studiach I, II, III stopnia oraz studiach podyplomowych. Ocena ta stanowi przedmiot dyskusji i jest podstawą do podejmowania działań doskonalących proces kształcenia

Ocena spełnienia kryterium 2.2.1: w pełni

Uzasadnienie oceny

WSZJK na wizytowanym Wydziale zawiera procedury projektowania, zatwierdzania, okresowego przeglądu programów oraz oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia na studiach I, II i III stopnia oraz podyplomowych. Mają one charakter kompleksowy, są logiczne oraz zawierają elementy pozwalające na dalsze doskonalenie.

2.2.2

Opis stanu faktycznego

Od roku akademickiego 2015/16 ocena efektów kształcenia znalazła się – obok zadań związanych z opiniowaniem inicjatyw dotyczących powołania nowych kierunków studiów i specjalności oraz proponowaniem ich modyfikacji - wśród kompetencji Rady Konsultacyjnej funkcjonującej przy Wydziale. Rada łączy interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (przy przewadze tych drugich), a przebieg prowadzonych dyskusji dokumentowany jest w postaci protokołów. Dobrze wykorzystywane są informacje pochodzące z otoczenia zewnętrznego – na takiej podstawie wprowadzano m. in. modyfikacje służące zwiększeniu prawdopodobieństwa osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w harmonogramach odbywania praktyk.

Ocena realizacji zakładanych efektów kształcenia dokonywana przez przedstawicieli pracodawców odbywa się przede wszystkim na poziomie oceny stopnia przygotowania studentów Wydziału do realizacji praktyk zawodowych i przebiegu praktyk oraz poprzez angażowanie pracodawców w proces dydaktyczny. W mniejszym stopniu angażują się oni w proces dyplomowania na poziomie studiów II stopnia (sygnalizują jedynie problemy badawcze). W przypadku studiów III stopnia swoją obecność zaznaczają zarówno w zakresie sygnalizowania problemów badawczych, jak i wystawiania listów intencyjnych doktorantom biorącym udział w projekcie „Stypendia dla doktorantów województwa podlaskiego”. Prace doktorskie powstające w ramach realizowanych projektów komercyjnych należą jednak do wyjątków. Pewne informacje dotyczące efektów kształcenia uzyskanych przez absolwentów pozyskuje się również za pomocą ankietyzacji pracodawców oraz dzięki nieformalnym kontaktom kadry z otoczeniem zewnętrznym.

Ocena spełnienia kryterium 2.2.2: w pełni

Uzasadnienie oceny

Zdaniem Zespołu Oceniającego WSZJK działający na wizytowanym Wydziale zawiera struktury umożliwiające uczestnictwo przedstawicieli rynku pracy, w tym pracodawców, w określaniu i ocenie efektów kształcenia. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie kształcenia zapewniony jest m.in. przez ich uczestnictwo w pracach Rady Konsultacyjnej ds. Koncepcji Kształcenia, a także poprzez kontakty nieformalne.

2.2.3

Opis stanu faktycznego

Ocena procesów związanych z rekrutacją nie została wprost uwzględniona w zadaniach związanych z zapewnianiem jakości i doskonaleniem, ten obszar nie jest także zidentyfikowany w sprawozdaniach analitycznych z działalności systemu na poziomie Jednostki i Uczelni. W trakcie wymiany opinii z przedstawicielami Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego uzyskano opinię wskazującą, że studenci nie zgłaszali potrzeby zmian, ale mają taką możliwość.

Ocena postępów studentów studiów I i II stopnia realizowana jest przede wszystkim poprzez analizę rozkładu ocen uzyskiwanych z poszczególnych przedmiotów, a także ocen z prac i egzaminów dyplomowych. W przypadku doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych ocena dokonywana jest przez koordynatorów przedmiotów. Jedynie pierwsza z przytoczonych powyżej metod jest dokumentowana (sprawozdania z realizacji efektów kształcenia). W przypadku studiów doktoranckich – zgodnie z opiniami uzyskanymi od zainteresowanych – powyższe kwestie rozwiązywane są w sposób satysfakcjonujący w drodze bezpośrednich kontaktów z Kierownikiem Studium Doktoranckiego

Proces monitorowania losów absolwentów realizowany jest przede wszystkim przez Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UwB, które za pomocą metody CAWI i przy współpracy z Pracownią Badań, Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji przy CKU analizuje co roku od 2010 r. losy absolwentów (z wyłączeniem studiów podyplomowych). Początkowo zakładano prowadzenie badań po 6 miesiącach, 3 i 5 latach od ukończenia studiów. W chwili obecnej odchodzi się od prowadzenia badań po 6 miesiącach jako wnoszących zbyt mało informacji. Raporty z analizy badań losów absolwentów w postaci wyciągów poświęconych tylko Wydziałowi przekazuje BZPSiA do władz poszczególnych jednostek i WZdsJK. WB-Ch prowadzi również ankietę absolwenta w ramach działań USZiDJK. Szczegółowej analizy ankiet dokonuje WZdsJK, a następnie jest ona przedmiotem dyskusji w ramach poszczególnych szczebli decyzyjnych Wydziału.

Zagadnienia związane z potwierdzaniem efektów uczenia się zostały uwzględnione w obowiązującej uchwale definiującej Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia, ale ze względu na czas obowiązywania regulacji (przyjęto to w końcu czerwca 2015 r.) nie mogły one być przedmiotem pogłębionej oceny dokonanej ani przez ciała kolegialne funkcjonujące na Wydziale (choć pewne niedostatki istniejących procedur zostały zidentyfikowane, o czym świadczy wymienienie tej procedury w analizie SWOT wśród „słabych stron”), ani przez Zespół Oceniający.

Ocena spełnienia kryterium 2.2.3: w pełni

Uzasadnienie oceny

WSZJK zawiera efektywne narzędzia umożliwiające ocenę postępów studentów i doktorantów. Prowadzona jest także ocena wyników rekrutacji kandydatów na studia. Proces monitorowania losów absolwentów realizowany jest przede wszystkim przez Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UwB, Wydział prowadzi także monitorowanie samodzielnie.

2.2.4

Opis stanu faktycznego

Do podstawowych narzędzi oceny jakości kadry prowadzącej kształcenie należą: (i) ankieta oceny zajęć dydaktycznych przez studentów obejmująca kwestie dotyczące m. in. punktualności prowadzących, klarowności materiału czy obiektywizmu i jasności kryteriów zaliczania przedmiotu, (ii) hospitacje (obecnie – zgodnie z zaleceniami sformułowanymi przez WZdsJK – obejmujące wszystkich nauczycieli akademickich) oraz (iii) ocena okresowa przeprowadzana na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących. Równocześnie nauczyciele akademicy sporządzają roczne tzw. karty osiągnięć pracownika oraz sprawozdania z przeprowadzonych zajęć dydaktycznych. Ankiety studenckie są syntetyzowane w postaci raportu omawianego na forum WZdsJK oraz Rady Wydziału. Wyniki są także wykorzystywane w ocenie okresowej nauczycieli akademickich.

W trakcie bezpośredniego spotkania z nauczycielami akademickimi Zespół Oceniający spotkał się z licznymi opiniami wskazującymi, że zmniejszanie liczby etatów na Wydziale, brak stypendiów dla doktorantów, brak polityki nagród za działalność dydaktyczną, niesprzyjająca mobilności akademickiej polityka rozliczania ocen okresowych czy wreszcie niejasne (przynajmniej dla części podnoszących ten problem dyskutantów) zasady dokonywania takich ocen stanowią bardzo poważny problem w realizacji celów strategicznych, tj. doskonalenia pracy dydaktycznej i rozwoju naukowego kadry na wizytowanym Wydziale. Polityka kadrowa, system rozdziału stypendiów doktoranckich, a także funduszu nagród realizowane są nie na poziomie Wydziału, lecz Władz Uczelni. Zdaniem Zespołu Oceniającego, ich kontynuacja w obecnej postaci może w krótkim czasie doprowadzić do znacznego obniżenia potencjału naukowego i dydaktycznego wizytowanego Wydziału.

Ocena kadry wspierającej proces kształcenia (pracowników dziekanatu, pracowników komputerowych i bibliotek) realizowana jest w procedurze ankiety ewaluacyjnej wypełnianej przez studentów ostatnich lat studiów danego stopnia, a wyniki tego badania komunikowane są osobom zainteresowanym w drodze bezpośrednich kontaktów. Także spotkanie z tą grupą pracowników obfitowało w zastrzeżenia dotyczące polityki motywacyjnej.

Ocena spełnienia kryterium 2.2.4: w pełni

Uzasadnienie oceny

WSZJK na ocenianym Wydziale zawiera rozbudowane narzędzia oceny kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia. Stosowane są ankiety oceniające nauczycieli na wszystkich poziomach i formach studiów oraz prowadzone są hospitacje zajęć dydaktycznych. Działania Władz Uczelni skutkujące zmniejszaniem liczby etatów na Wydziale, a także znikomą liczbą stypendiów dla doktorantów nie mogą stanowić podstawy do oceny wizytowanego Wydziału, choć bez wątpienia mogą w krótkim czasie doprowadzić do znacznego obniżenia jego potencjału naukowego i dydaktycznego. Dlatego Zespół Oceniający zaleca szybkie podjęcie intensywnych działań naprawczych w tym zakresie.

2.2.5

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z regulacjami ogólnouczelnianymi ocena infrastruktury dydaktycznej i naukowej realizowana jest poprzez: (i) ocenę zasobów bibliotecznych z uwzględnieniem potrzeb rozmaitych grup interesariuszy wewnętrznych, (ii) ocenę jakości wyposażenia dydaktycznego oraz jego adekwatności do potrzeb studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych. Opinie na powyższe tematy zbierane są w ramach ankietyzacji ewaluacyjnej na ostatnich latach studiów poszczególnych stopni oraz w ramach ankiety absolwenta. W ocenie uczestniczą także pracownicy wspierający proces kształcenia. W opinii zainteresowanych (pracowników, studentów i doktorantów) mechanizmy monitorowania i doskonalenia funkcjonują w tym obszarze w sposób satysfakcjonujący. Również w obszarze wsparcia materialnego uregulowanym w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym nie zgłaszano zastrzeżeń.

Ocena spełnienia kryterium 2.2.5: w pełni

Uzasadnienie oceny

WSZJK na ocenianym Wydziale zawiera narzędzia oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej. Do tego celu wykorzystywane są procedury ankietowych badań studentów i doktorantów, a także okresowe przeglądy bazy dydaktycznej i naukowej.

2.2.6

Opis stanu faktycznego

Przepisy ogólnouczelniane wprowadzające system zapewniania jakości kształcenia tworzą precyzyjne ramy dla określenia danych, których gromadzenie, analizowanie i wykorzystywanie jest z punktu widzenia systemu pożądane oraz przejrzysty podział kompetencji i odpowiedzialności związanych z wykonywaniem tych czynności. Wprowadzono m. in. wzory podstawowych kwestionariuszy (np. ankiet, hospitacji, sprawozdań), ale zachowano także możliwość zmodyfikowania przez rady wydziałów zalecanych dokumentów w taki sposób, aby dostosować je do specyfiki prowadzonych studiów bądź specyfiki wydziałowych systemów zapewniania jakości. Regulacje wewnętrzne bardzo wąsko traktują kwestie związane z komunikowaniem efektów działania systemu. W trakcie spotkania z przedstawicielami studentów głosy wskazujące na niedostatek informacji były liczne, przy czym Zespół Oceniający zaobserwował, że przepływ informacji do przedstawicieli Samorządu Studenckiego jest prawidłowy, a jedynie komunikowanie informacji (w tym dotyczących możliwości zgłaszania uwag np. do realizowanych programów studiów) szerszej społeczności studenckiej okazało się niewystarczające, w związku z czym kwestia udoskonalenia tego procesu powinna przede wszystkim angażować przedstawicieli studentów.

Ocena spełnienia kryterium 2.2.6: w pełni

Uzasadnienie oceny

Działania podejmowane w celu gromadzenia i analizy danych mają charakter kompleksowy i są systematycznie prowadzone.

2.2.7

Opis stanu faktycznego

Informacje dotyczące programów studiów, zakładanych efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji, a także organizacji i procedur toku studiów dostępne są na stronie internetowej Wydziału. Podstawowym mechanizmem służącym monitorowaniu powyższego obszaru jest ankieta ewaluacyjna, a zatem ocena dokonywana jest przez studentów, doktorantów i absolwentów studiów podyplomowych. Odpowiedzialność za monitorowanie tego obszaru – zgodnie z informacjami zawartymi w raporcie Samooceny (regulacje ogólnouczelniane nie dotyczą tego obszaru) - jest rozłożona pomiędzy prodekan ds. dydaktycznych, dyrektorów instytutów, kierowników kierunków oraz Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Z informacji zebranych od przedstawicieli studentów wynika, że polityka informacyjna w tym zakresie funkcjonuje prawidłowo. Wydział nie realizuje odrębnej niż Uczelniana polityki jakości. Mając na uwadze, że coroczne sprawozdania zawierające zarówno obserwacje, jak i rekomendacje pogrupowane w obszary wymienione w uchwale konstytuującej system zapewniania jakości kształcenia w Uczelni, są publikowane zarówno na stronie internetowej Wydziału, jak i Uczelni, wymóg dostępu do polityki jakości kształcenia rozumianej jako zapis działań podjętych w celu doskonalenia kształcenia należy uznać za spełniony.

Ocena spełnienia kryterium 2.2.7: w pełni

Uzasadnienie oceny

Wydział zapewnia swobodny dostęp do informacji dotyczących organizacji i toku studiów oraz programów i zakładanych efektów kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 2.2. z uwzględnieniem kryteriów od 2.2.1 do 2.2.7: w pełni

Uzasadnienie oceny

Wewnętrzne procedury - zarówno formalne, jak i nieformalne – mają charakter kompleksowy i obejmują obszary kluczowe dla zapewniania jakości kształcenia. Projektowanie, przeglądy i modyfikacja programów kształcenia realizowana jest we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Procedury projektowania, zatwierdzania, okresowego przeglądu programów oraz oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia na studiach I, II i III stopnia oraz podyplomowych mają charakter kompleksowy, są logiczne oraz zawierają elementy pozwalające na dalsze doskonalenie. Wprowadzono także mechanizmy oceny zarówno kadry prowadzącej, jak i wspierającej proces kształcenia, a także infrastruktury naukowej i dydaktycznej. Pewnej refleksji wymaga natomiast możliwość realizacji celów strategicznych jednostki przy zachowaniu polityki kadrowej tak rygorystycznie prowadzonej przez Władze Uczelni.
2.3 Jednostka monitoruje funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, dokonuje systematycznej oceny jego skuteczności, a wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki jakości i budowy kultury jakości kształcenia.
Opis stanu faktycznego Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia tworzy generalne ramy dla monitorowania skuteczności działań związanych z doskonaleniem wprowadzając obowiązek corocznej sprawozdawczości i określając ogólnouczelniany formularz obejmujący 8 obszarów, dla których należy opisać podjęte działania i uzyskane rezultaty, przedstawić wnioski stanowiące rekomendacje dla WZdsJK oraz zreferować realizację rekomendacji przedstawionych przez WZdsJK oraz USZJK w poprzednim roku akademickim. Takiemu samemu schematowi podporządkowano sprawozdania opracowywane w ramach WZdsJK.
Ocena spełnienia kryterium 2.3: w pełni Uzasadnienie oceny W trakcie wizytacji zapoznano się z wynikami prowadzonych analiz, przeprowadzono rozmowy z przedstawicielami różnych grup interesariuszy (w tym WZdsJK) oraz zapoznano się zarówno z zaproponowanymi działaniami doskonalącymi, jak i oceną ich realizacji. Uzyskane w ten sposób informacje na równi z przedstawioną dokumentacją wskazują, że monitorowanie działania szeroko rozumianego systemu zapewniania jakości (choćby nadzór nad spełnianiem wymogów dotyczących minimum kadrowego, działania zmierzające do zobjektywizowania oceny studentów) i ocena jego skuteczności (niekiedy krytyczna) oraz wykorzystywanie danych realizowane jest w sposób zorganizowany i systematyczny.
3. Efektywność polityki kadrowej realizowanej w jednostce
Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 3 Wydział Biologiczno-Chemiczny Uniwersytetu w Białymstoku dysponuje wysoko wykwalifikowaną kadrą nauczycieli akademickich reprezentujących wysoki poziom naukowy w dziedzinach odpowiadających prowadzonym kierunkom studiów. Wysoki potencjał naukowy i dydaktyczny Jednostki może jednak ulec szybkiemu pogorszeniu jako rezultat polityki kadrowej Władz Uczelni uniemożliwiającej rozwój, a nawet zachowanie istniejącego stanu kadry.
Zalecenia w odniesieniu do kryterium 3 Zaleca się szybkie i intensywne działania na poziomie Władz Uczelni zmierzające w kierunku umożliwienia pozyskiwania nowych pracowników na wizytowanym Wydziale, w szczególności młodszych nauczycieli akademickich.
3.1 Jednostka dysponuje zasobami kadrowymi dostosowanymi do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności dydaktycznej, naukowej lub badawczo-rozwojowej. *
Opis stanu faktycznego Wydział dysponuje liczną i wysoko wykwalifikowaną kadrą nauczycieli akademickich, a także pracowników technicznych i administracyjnych. Łącznie zatrudnionych w Jednostce jako podstawowym miejscu pracy jest 111 nauczycieli akademickich, w tym 13 osób z tytułem profesora, 29 ze stopniem doktora habilitowanego, 53 ze stopniem doktora i 16 ze stopniem magistra. Obecnie na Wydziale studiuje 628 studentów oraz 40 doktorantów. Poziom naukowy kadry akademickiej jest wysoki. Poparte jest to licznymi, znaczącymi merytorycznie publikacjami naukowymi o zasięgu międzynarodowym oraz kategorią A, przyznaną Jednostce przez MNiSW podczas ostatniej ewaluacji w roku 2013. Kadra nauczycieli akademickich jest liczna w porównaniu do liczby studentów i doktorantów, dzięki czemu wszystkie wymagania formalne w tym względzie spełnione są z dużą nawiązką. Poziom naukowy kadry jest wysoki a nauczyciele akademicy bardzo rzetelnie podchodzą do obowiązków dydaktycznych. Dzięki temu studenci mają możliwość uczestniczenia w bardzo dobrze przygotowanych i prowadzonych z zaangażowaniem wykładach, ćwiczeniach laboratoryjnych i terenowych, seminariach oraz innego rodzaju zajęciach dydaktycznych. W ramach wykonywania prac

dypłomowych studenci II stopnia, a nawet studenci I stopnia, są angażowani w prowadzenie badań naukowych w ramach realizowanych projektów. Doktoranci mają możliwość wykonywania prac badawczych pod opieką bardzo aktywnych naukowo promotorów, co przyczynia się do wysokiego poziomu powstających rozpraw doktorskich.   Ocena spełnienia kryterium 3.1: w pełni   3. Uzasadnienie oceny   Kadra nauczycieli akademickich Wydziału jest wysoko wykwalifikowana, reprezentująca w zdecydowanej większości wysoki poziom naukowy w dziedzinach odpowiadających prowadzonym kierunkom studiów.
3.2 Jednostka prowadzi efektywną politykę kadrową umożliwiającą właściwe wykorzystanie potencjału pracowników naukowo-dydaktycznych, rozwój ich kwalifikacji i pozyskiwanie nowych pracowników oraz sprzyjającą umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.
Opis stanu faktycznego   W polityce kadrowej Wydziału główną rolę odgrywa stymulacja do podnoszenia kwalifikacji kadry nauczycieli akademickich, w tym do uzyskiwania stopni i tytułów naukowych oraz okresowa ocena pracowników. W ostatnich pięciu latach stopień doktora nadano na Wydziale 34 osobom, również 34 osobom nadano stopień doktora habilitowanego, a 10 osób otrzymało tytuł profesora. Ocena większości pracowników odbywa się co dwa lata, a w przypadku profesorów co 4 lata, na podstawie ogólnych zasad opracowanych przez Władze Jednostki, z wykorzystaniem ankiet dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego. Rozwój naukowy i dydaktyczny obecnej kadry nauczycieli akademickich jest jak dotąd prawidłowy i dynamiczny, o czym świadczą coraz liczniejsze znaczące publikacje naukowe pracowników Wydziału, a także uzyskiwane przez nich stopnie i tytuły naukowe. Zatrudnianie nowych pracowników jest jednak od kilku lat praktycznie niemożliwe, w związku z ograniczeniami finansowymi Uczelni i brakiem zgody JM Rektora na tworzenie nowych miejsc pracy. Nawet odejście z pracy nauczyciela akademickiego nie umożliwia zatrudnienia w to miejsce nowej osoby.   Ocena spełnienia kryterium 3.2: znacząco   Uzasadnienie oceny   Rozwój naukowy i dydaktyczny obecnej kadry nauczycieli akademickich jest jak dotąd prawidłowy i dynamiczny. Istotnym problemem jest natomiast brak możliwości zatrudniania nowych pracowników naukowo-dydaktycznych. Pomimo tego, że aktualnie kadra nauczycieli akademickich na Wydziale jest dobrze wykwalifikowana i odpowiednio liczna, to jeśli rezygnacja z zatrudniania nowych osób (nawet w przypadku ustania stosunku pracy z dotychczas zatrudnionymi pracownikami) będzie długotrwała, prawdopodobne stanie się zahamowanie rozwoju naukowego i dydaktycznego Jednostki, jak również jej umiędzynarodowienia. Wskazane są zatem szybkie i intensywne działania na poziomie Władz Uczelni zmierzające w kierunku umożliwienia pozyskiwania nowych pracowników, w szczególności młodszych nauczycieli akademickich.
4. Zapewnienie rozwoju bazy dydaktycznej i naukowej zgodnie ze strategią rozwoju jednostki
Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 4   W swojej nowej siedzibie Wydział Biologiczno-Chemiczny Uniwersytetu w Białymstoku posiada bardzo dobrą infrastrukturę dydaktyczną i naukową, w pełni dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych. Znakomite warunki lokalowe i bardzo bogata aparatura badawcza stawiają Wydział w pozycji jednej z lepiej wyposażonych jednostek w kraju, zapewniają też możliwość osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia.
Zalecenia w odniesieniu do kryterium 4   Nie ma
4.1 Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową dostosowaną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności dydaktycznej, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach studiów, oraz działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej. *
Opis stanu faktycznego   Wizytowana Jednostka dysponuje dwoma świeżo pozyskanymi budynkami zlokalizowanymi na terenie kampusu Uniwersytetu w Białymstoku przy ul. Ciołkowskiego; budynku Instytutu Chemii o powierzchni ponad 8700 m² oraz budynku Instytutu Biologii o powierzchni użytkowej ponad 7300 m². W obiektach tych znajduje się 7 dużych sal wykładowych typu auli, 11 sal seminaryjnych oraz liczne dobrze wyposażone laboratoria dydaktyczne. Wyposażenie informatyczne obejmuje około 50 komputerów. Sale audytoryjne i seminaryjne są dobrze wyposażone w sprzęt audio-wizualny a oba budynki przystosowane do studiowania osób niepełnosprawnych ruchowo. Istotnym dopełnieniem bazy jest unikalna stacja terenowa w Gugnach oraz Uniwersyteckie Muzeum Przyrodnicze. Wydział dysponuje także bardzo dobrze wyposażonymi laboratoriami badawczymi i bogatą aparaturą badawczą z zakresu badań biochemicznych, materiałowych i analitycznych.

Zbiory biblioteczne istotne dla Wydziału są zlokalizowane w Bibliotekach Instytutu Biologii i Instytutu Chemii. Udostępnione jest około 150 książek na platformach e-library i e-book. Dostęp do literatury światowej zapewniają bazy pełnotekstowe American Chemical Society, Elsevier, Royal Society of Chemistry i Reaxys. Aktualnie Instytut Biologii w pełni dokonał przeprowadzki do nowego budynku, a Instytut Chemii finalizuje proces przeprowadzki. Przeniesienie Instytutów Biologii i Chemii oznacza znaczącą poprawę warunków prowadzenie procesu dydaktycznego i badań, zwłaszcza w przypadku Instytutu Biologii.

Zarówno studenci jak doktoranci na spotkaniach z Zespołem Oceniającym nie zgłaszali żadnych uwag krytycznych dotyczących infrastruktury, jak również bardzo dobrze oceniali dostępność, funkcjonalność i wyposażenie laboratoriów i sal względem swoich potrzeb w ramach prowadzonych zajęć i badań naukowych. W opinii doktorantów infrastruktura dydaktyczna i naukowa daje możliwości pełnego osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i realizacji badań naukowych na wysokim poziomie.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jedynym zastrzeżeniem do bazy dydaktycznej ze strony wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych (pracowników, studentów i doktorantów) była uciążliwość dojazdu związana z umiejscowieniem kampusu i odległością od centrum miasta oraz najbliższego przystanku autobusowego. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że Władze Uczelni podjęły intensywne działania zmierzające do likwidacji tej niedogodności.

Ocena spełnienia kryterium 4.1: wyróżniająco

3. Uzasadnienie oceny

Aktualnie Wydział posiada bardzo dobrą infrastrukturę dydaktyczną i badawczą w zakresie sal, ich wyposażenia, laboratoriów, aparatury badawczej, dostępu do literatury dydaktycznej elektronicznej i na nośnikach papierowych oraz czasopism pełnotekstowych. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

4.2 Jednostka zapewnia realizację celów strategicznych w zakresie rozwoju bazy dydaktycznej i naukowej, uwzględniając potrzeby wynikające z prowadzonej działalności dydaktycznej, naukowej lub badawczo-rozwojowej oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Opis stanu faktycznego

Do głównych celów strategii rozwoju Wydziału (zawartych w Uchwale nr 43/2013 Rady Wydziału) wizytowana Jednostka zalicza „ciągłą modernizację infrastruktury badawczej” oraz „wykorzystanie potencjału badawczego powstającego Kampusu Uniwersyteckiego”. Pozyskanie dwóch nowych budynków oraz sprawnie prowadzona przeprowadzka do tych nowoczesnych siedzib umożliwiło skomasowanie Wydziału w jednym miejscu i niewątpliwie stanowiło realizację głównego strategicznego celu Wydziału. Wydział osiągnął znaczne sukcesy w modernizacji infrastruktury badawczej. Zakupiona została nowoczesna aparatura naukowo-badawcza, np. laboratorium GIS, fitotrony, komory klimatyczne i hodowlano-eksperymentalne, chromatografy cieczowe z różnymi detektorami, łącznie z detekcją masową, spektrometry absorpcji atomowej w wersji płomieniowej i bezpłomieniowej, aparat do fluorescencji chlorofilu, cytometry, sekwenator kapilarny, mikroskop konfokalny. Łącznie z wcześniej posiadaną aparaturą i wyposażeniem tworzy to bardzo wysoki potencjał badawczy.

Ocena spełnienia kryterium 4.2: wyróżniająco

Uzasadnienie oceny

Wydział bardzo skutecznie realizuje cele strategiczne dotyczące rozwoju bazy naukowo-dydaktycznej w zakresie aktywności badawczej i dydaktycznej, co stanowi dobrą podstawę do kształcenia na poziomie światowym, zwłaszcza w zakresie studiów drugiego i trzeciego stopnia. Umożliwia to osiągnięcie założonych efektów kształcenia w tym zakresie. Znakomite warunki lokalowe i bardzo bogata aparatura badawcza stawiają Wydział w pozycji jednej z lepiej wyposażonych jednostek w kraju.

5. Współdziałanie z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 5   Wydział realizując cele zawarte w jej strategii, współpracuje z otoczeniem gospodarczym, szeroko współpracuje także z krajowymi i zagranicznymi partnerami naukowymi, a także uczestniczy w wymianie kadry naukowo-dydaktycznej oraz studentów i doktorantów. Wydział posiada potencjał lokalowy, aparaturowy i kadrowy pozwalający na znaczne zintensyfikowanie umiędzynarodowienia kształcenia.
Zalecenia w odniesieniu do kryterium 5   Zaleca się podjęcie działań zmierzających do zintensyfikowania wymiany międzynarodowej studentów.
5.1 Jednostka, realizując strategię rozwoju, współpracuje z krajowymi i zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi, a także z instytucjami działającymi w jej otoczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz uczestniczy w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich. *
Opis stanu faktycznego   Jednym z celów zawartych w strategii rozwoju Wydziału Biologiczno-Chemicznego uniwersytetu w Białymstoku jest: „<i>Podniesienie jakości badań poprzez zacieśnienie współpracy z wiodącymi ośrodkami akademickimi w kraju i zagranicą</i>”. Realizację tego celu Wydział osiąga m.in. przez „<i>wykorzystanie potencjału bogatego przyrodniczo regionu do badań naukowych</i>”. Potencjał badawczy stacji terenowej w Gugnach jest wykorzystywany do współpracy krajowej i zagranicznej z Uniwersytetami Jagiellońskim, Warszawskim i Wrocławskim, z Instytutem Badania Ssaków PAN w Białowieży, SGGW, Biebrzańskim Parkiem Narodowym a także Uniwersytetami w Poczdamie, Jenie, Halle, Bernie, Wageningen oraz Instytutem Maxa Plancka w Radolzelff. Jednostka współpracuje z licznymi jednostkami zagranicznymi na zasadzie współpracy poszczególnych grup badawczych, w tym m.in. z czterema uniwersytetami w Meksyku, z University of California w Riverside. Współpraca ta jest udokumentowana publikacjami. Należy dodać owocną współpracę lokalną kilku grup badawczych z Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku. Wydział szeroko współpracuje z szkolnictwem gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, realizując cele strategiczne w zakresie współpracy z otoczeniem Wydziału. Mniej liczne są przykłady współpracy z otoczeniem gospodarczym, jednak i tutaj znajdują się przykłady realizacji celów strategicznych takie, jak współpraca z Wrocławskim Centrum Badań w zakresie ogniw fotowoltaicznych czy list intencyjny z firmą AC S.A. dotyczący współpracy nad konstrukcją i zastosowaniem aparatury diagnostycznej. Podjęte działania dotyczą dydaktyki, nauki (m.in. przez podpisanie deklaracji przystąpienia do klastra „<i>Ogólnopolskiego Centrum Badania, Edukacji i Monitorowania Problemów Płodności</i>”) oraz działań popularyzatorsko-edukacyjnych (np. projekt „<i>Talenty XXI wieku</i>”, wykłady kursowe dla LO oraz wykłady organizowane dla szkół ponadgimnazjalnych za pośrednictwem Kuratorium Oświaty i Wychowania w Białymstoku), mają również charakter kulturotwórczy (jak powstałe w roku 2004 przy Wydziale <i>Muzeum</i>, a od 2013 r. zwane jako <i>Uniwersyteckie Centrum Przyrodnicze im. prof. A. Myrchy</i>). Festiwale nauki i pikniki wpisują się w działania o charakterze kształcenia ustawicznego (w ramach <i>Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Uniwersytetu Otwartego</i>).   Jednostka uczestniczy w wymianie międzynarodowej studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich.   Ocena spełnienia kryterium 5.1: w pełni   Uzasadnienie oceny   Wizytowana Jednostka, realizując cele zawarte w jej strategii, współpracuje z otoczeniem gospodarczym, szeroko współpracuje także z krajowymi i zagranicznymi partnerami naukowymi, uczestniczy w wymianie kadry naukowo-dydaktycznej oraz, w stosunkowo niewielkim wymiarze - w wymianie studentów i doktorantów.
5.2 Jednostka dąży do umiędzynarodowienia procesu kształcenia, m.in. poprzez mobilność studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich, realizację programów studiów w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.
Opis stanu faktycznego   Dążenie do umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zawarte w strategii Wydziału na lata 2013-2018. Wydział uczestniczy w wymianie międzynarodowej nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów w ramach programów międzynarodowych, staży oraz wymiany z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Wymiana międzynarodowa nauczycieli akademickich dokonuje się na umiarkowanym poziomie: w latach 2012-2015 wyjechało ponad 20 osób, a Wydział wizytowało blisko 10 osób. W tym samym okresie znacząca wymiana była dokonywana w ramach programu Erasmus oraz w ramach wymiany z Uniwersytetem w Erlangen. Wymiana międzynarodowa doktorantów jest jednostronna; miały miejsce tylko wyjazdy. Skala tej wymiany jest

wystarczająca uwzględniając liczebność doktorantów studiujących na Wydziale. Dramatycznie niska jest skala udziału studentów w wymianie międzynarodowej. Zaskakująco, dominują tu przyjazdy studentów, głównie z Uniwersytetów: w Walencji, Uludag w Bursie oraz Dokuz Eylul w Izmirze. Objęły one blisko 10 studentów. Wyjazdy studentów Wydziału są incydentalne. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci stwierdzili, że mają dostęp do podstawowych informacji na temat programu Erasmus – wiedzą, czym jest program oraz do jakich ośrodków mogą wyjechać. Nie wiedzą natomiast, jakie należy podjąć działania oraz gdzie zgłosić się na Wydziale, aby wziąć udział w wymianie międzynarodowej. Nieliczni uczestnicy spotkania z ZO wskazali na komunikaty umieszczane w gablotach znajdujących się przy dziekanatach. W opinii studentów brakuje spotkań z osobami odpowiedzialnymi za wymiany międzynarodowe oraz konkretnych informacji, co należy zrobić, aby wziąć udział w programie Erasmus. W ich ocenie Jednostka podejmuje zdecydowanie za małe działania informacyjne dotyczące możliwości udziału w programach mobilności studenckiej. Wydział jest przygotowany do prowadzenia pełnego cyklu kształcenia w języku angielskim. Jednostka nie prowadzi kształcenia wspólnie z zagranicznymi uczelniami.   2. Ocena spełnienia kryterium 5.2: znacząco   3. Uzasadnienie oceny   Wydział uczestniczy w wymianie międzynarodowej nauczycieli akademickich i doktorantów w wystarczającej skali, wymiana studentów odbywa się jednak w stopniu niewystarczającym. Wydział posiada potencjał lokalowy, aparaturowy i kadrowy pozwalający na znaczne zintensyfikowanie umiędzynarodowienia kształcenia. Zaleca się więc podjęcie działań zmierzających do zintensyfikowania wymiany międzynarodowej studentów.
6. Funkcjonowanie systemu wsparcia studentów i doktorantów
Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 6   Jednostka zapewnia studentom i doktorantom wsparcie w zakresie pomocy materialnej, w procesie uzyskiwania efektów kształcenia oraz rozwoju aktywności naukowej. Mała liczba stypendiów doktoranckich negatywnie wpływa na sytuację materialną doktorantów. Wydział posiada system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych, jednak nie funkcjonuje on w praktyce. Wydziałowa Rada Samorządu Studentów i Doktorantów oraz koła naukowe otrzymują wsparcie w związku ze swoją działalnością.
Zalecenia w odniesieniu do kryterium 6   Zaleca się pilne rozważenie możliwości przydzielania większej liczby stypendiów doktoranckich, a także podjęcie działań zmierzających do usprawnienia informacji na temat działania systemu rozpatrywania skarg i wniosków oraz rozwiązywania sytuacji konfliktowych.
6.1. Jednostka zapewnia studentom i doktorantom wsparcie w zakresie pomocy materialnej, w procesie uzyskiwania efektów kształcenia, oraz rozwoju aktywności naukowej, artystycznej lub sportowej: *   6.1.1 Zapewniana przez jednostkę opieka naukowa, dydaktyczna i materialna jest zorientowana na potrzeby studentów i doktorantów oraz uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych, *   6.1.2 Jednostka wdrożyła skuteczny i przejrzysty system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.
6.1.1   Opis stanu faktycznego   Pomoc dydaktyczna została pozytywnie oceniona przez studentów i doktorantów obecnych na spotkaniach z Zespołem Oceniającym. Studenci wyrazili pozytywne opinie na temat kontaktu z wykładowcami, z którymi mogą się spotkać w ramach konsultacji indywidualnych w czasie wyznaczonych dyżurów, a także w przerwach między zajęciami. Ponadto istnieje możliwość kontaktowania się z nauczycielami akademickimi drogą elektroniczną. Studenci mają możliwość uczestniczenia w badaniach naukowych prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych. Są oni włączani w projekty na II stopniu studiów zgodnie z kształceniem na kierunku o profilu ogólnoakademickim, jak i w czasie studiów I stopnia. Doktoranci pozytywnie ocenili pomoc ze strony kierowników studiów doktoranckich oraz współpracę i wsparcie ze strony promotorów.   Studenci i doktoranci mogą ubiegać się o stypendia przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Szczegółowe zasady określają <i>Regulaminy przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom/doktorantom Uniwersytetu w Białymstoku</i>. Dokumenty te oraz podział środków przeznaczonych na stypendia były konsultowane z Parlamentem Studentów Uniwersytetu w Białymstoku. Wnioski stypendialne są rozpatrywane przez Komisje Stypendialne oraz Odwoławcze Komisje Stypendialne, których skład zgodnie z art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, w większości stanowią studenci lub doktoranci w przypadku komisji doktoranckich. Analiza własna Zespołu Oceniającego pozwala

stwierdzić, że szczegółowe zasady dotyczące rozdysponowania środków przeznaczonych na pomoc materialną zostały określone z zachowaniem przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zdaniem studentów i doktorantów uczestniczących w spotkaniach z ZO system stypendialny jest klarowny i nie sprawia im trudności. Doktoranci dodatkowo podnosili kwestię małej liczby stypendiów doktoranckich (ogółem 8 stypendiów – 4 w zakresie biologii i 4 w zakresie chemii) przyznawanych tylko dla ok. 20% doktorantów. Specyfika badań w naukach eksperymentalnych (a do takich zalicza się dziedziny nauk biologicznych i chemicznych) wymaga prowadzenia długotrwałych i bardzo czasochłonnych doświadczeń laboratoryjnych lub terenowych, co uniemożliwia doktorantom nieotrzymującym stypendiów podejmowanie pracy zarobkowej poza Uczelnią. W efekcie zainteresowanie podejmowaniem studiów doktoranckich przez studentów kończących studia II stopnia jest na Wydziale znikome.

Studenci i doktoranci nie zgłaszali żadnych uwag w stosunku do obsługi administracyjnej. Ich zdaniem mogą oni liczyć na pomoc pracowników administracji w zakresie procesu dydaktycznego, realizacji praktyk zawodowych oraz z pomocy materialnej. Studenci niepełnosprawni są objęci opieką Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych. Mogą oni liczyć na pomoc w trakcie ubiegania się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, w momencie przedłużania orzeczenia o niepełnosprawności, a także w przypadkach nieobecności na zajęciach (np. pobyt w szpitalu).

W czasie spotkania z ZO studenci zgłaszali uwagi dotyczące przepływu informacji związanych z organizacją studiów. Ich zdaniem niejednokrotnie dowiadywali się o odwołanych zajęciach tuż przed ich rozpoczęciem. Ponadto studenci zgłosili uwagi dotyczące płatności za zniszczony sprzęt laboratoryjny taki jak termometry, kolby, etc. Uczestnicy spotkania zgodnie stwierdzili, że w razie przypadkowego uszkodzenia lub zniszczenia muszą odkupić sprzęt we własnym zakresie czy też zorganizować zbiórkę pieniędzy wśród studentów, którzy biorą udział w danych zajęciach.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.1: w pełni

Uzasadnienie oceny

Studenci i doktoranci mają zapewnioną pomoc naukową, dydaktyczną oraz materialną z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Jednak mała liczba stypendiów doktoranckich, a przez to konieczność dodatkowej pracy zarobkowej negatywnie wpływa na możliwość koncentracji na prowadzeniu badań naukowych, a tym samym uzyskaniu stopnia doktora w terminie.

6.1.2

Opis stanu faktycznego

Studenci mają możliwość złożenia skargi do Dziekana, który w zależności od sytuacji reaguje zgodnie z uprawnieniami lub też powołuje odpowiednią komisję. Dziekan może skierować sprawę do odpowiedniego organu Uczelni. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie mieli jednak wiedzy na temat istniejącego systemu rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Wszelkie kwestie sporne i sytuacje konfliktowe były rozwiązywane za pomocą porozumienia się z wykładowcami przez starostów lub opiekunów roczników. Studenci nie mieli świadomości, że mogą zgłaszać swoje uwagi i skargi do Dziekana Wydziału. Nie korzystają również z pomocy członków Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, gdyż w ich ocenie podejmowane przez nich działania nie są skuteczne. Z kolei doktoranci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili wsparcie ze strony kierowników studiów doktoranckich i Dziekana we wszelkich sytuacjach konfliktowych z prowadzącymi zajęcia.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.2: znacząco

Uzasadnienie oceny

Studenci zgłaszali negatywne opinie dotyczące przepływu informacji związanych z organizacją studiów. Jednostka posiada system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.z uwzględnieniem kryteriów 6.1.1. i 6.1.2: w pełni

Uzasadnienie oceny

Studenci i doktoranci mają zapewnioną pomoc naukową, dydaktyczną oraz materialną z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Zaleca się rozważenie możliwości przydzielania większej liczby stypendiów doktoranckich, a także podjęcie działań zmierzających do usprawnienia informacji na temat działania systemu rozpatrywania skarg i wniosków oraz rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

6.2 Jednostka wspiera działalność samorządu i innych organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów oraz współpracuje z nimi, mając na uwadze realizację strategii; jednostka przeprowadza działania mające na celu aktywne włączenie studentów oraz doktorantów do prac organów kolegialnych jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza tych, których celem jest zarządzanie procesem dydaktycznym, zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia oraz zapewnianie wsparcia naukowego, dydaktycznego i materialnego. *

Opis stanu faktycznego

W ramach Wydziału funkcjonuje Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego(WRSS) i Wydziałowa Rada Samorządu Doktorantów(WRSD) oraz dwa koła naukowe: Koło Naukowe Biologów oraz Koło Naukowe Chemików „Pozyton”. Członkowie WRSS oraz WRSD zasiadają w organach kolegialnych Jednostki, ze szczególnym uwzględnieniem tych, których celem jest zarządzanie procesem dydaktycznym oraz zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia. Zdaniem członków obu z nich są oni partnerami do rozmów dla Władz Wydziału, a prezentowane przez nich opinie w czasie posiedzeń poszczególnych organów są brane pod uwagę w koncepcji kształcenia oraz przy wprowadzaniu działań naprawczych. Niestety, mimo działań podejmowanych przez członków WRSS, studenci nie mają świadomości dotyczącej możliwości zgłaszania uwag dotyczących procesu kształcenia, co jest skutkiem braku przepływu informacji pomiędzy studentami a ich reprezentantami.

WRSS posiada swoje pomieszczenie zaopatrzone w niezbędny sprzęt biurowy. Ponadto może korzystać z budżetu przeznaczanego na działalność Samorządu Studenckiego oraz wnioskować o doraźne finansowanie swoich inicjatyw do Władz Wydziału. Od roku akademickiego 2015/2016 WRSS zaczęła prowadzić w Jednostce szkolenia z zakresu praw i obowiązków studenta w porozumieniu z Parlamentem Studentów Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 170 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Ponadto WRSS organizuje wydarzenia kulturalne, charytatywne oraz popularyzujące naukę. WRSD nie posiada swojego pomieszczenia, ale nie wnioskowała do tej pory o nie, a Władze Wydziału zadeklarowały znalezienie takiego miejsca.

Koła naukowe działające w Jednostce skupiają się przede wszystkim na prowadzeniu badań naukowych, udziale w konferencjach naukowych oraz na publikacjach. Studenci mają również możliwość włączania się w badania naukowe prowadzone przez pracowników naukowo-dydaktycznych już od pierwszego stopnia studiów, co potwierdza lista publikacji i badań naukowych prowadzonych z udziałem studentów przedstawiona w czasie wizytacji. Członkowie kół naukowych są również organizatorami konferencji naukowych na Wydziale np. *Ogólnopolskie Studenckie Mikrosymposium Chemików*. Koła naukowe posiadają swoje pomieszczenia oraz mają zapewnione finansowanie.

Ocena spełnienia kryterium 6.2: w pełni

Uzasadnienie oceny

Jednostka wspiera działalność samorządów studentów i doktorantów oraz innych organizacji zrzeszających studentów współpracując z nimi w zakresie podziału i przyznawania pomocy materialnej, doskonalenia jakości kształcenia oraz zarządzanie procesem dydaktycznym.

7. Jakość kształcenia na studiach doktoranckich

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 7

Program studiów doktoranckich jest skonstruowany logicznie i pozwala na realizację wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Wydział stwarza doktorantom dobre warunki do prowadzenia badań naukowych poprzez umożliwienie korzystania z infrastruktury badawczej oraz sprzętu i specjalistycznej aparatury. W ramach istniejących kontaktów międzynarodowych doktoranci włączani są w badania prowadzone wspólnie z partnerami z jednostek zagranicznych. Istotnym mankamentem jest bardzo mała liczba stypendiów doktoranckich przyznawanych dla doktorantów Wydziału. Studia doktoranckie prowadzone w jednostce spełniają wymagania odnośnie punktów ECTS określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 lipca 2013 r

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 7

Zaleca się pilne rozważenie możliwości przydzielania doktorantom wizytowanego Wydziału większej liczby stypendiów doktoranckich, co w znaczącym stopniu pomogłoby w zwiększeniu efektywności prowadzenia badań naukowych przez doktorantów.

7.1 Jednostka opracowała program studiów doktoranckich zapewniający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia właściwych dla obszaru wiedzy, dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowej, której dotyczą studia, umożliwiającą uzyskanie stopnia naukowego doktora. *

Opis stanu faktycznego

Celem prowadzonych na Wydziale studiów doktoranckich jest przygotowanie absolwenta do pracy naukowo-badawczej i wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego oraz uzyskanie stopnia doktora nauk biologicznych albo nauk chemicznych. Program studiów doktoranckich został opracowany przez odpowiedni zespół, w którym uczestniczą także doktoranci. Doktoranci mają także możliwość bieżącego zgłaszania uwag i wpływania na modyfikacje programu studiów. Zakładane efekty kształcenia są jasno sprecyzowane, zaś program w pełni umożliwia ich realizację. Zaplanowane zajęcia w postaci czasu przeznaczanego na badania naukowe umożliwiają ich przeprowadzenie i przygotowanie rozprawy doktorskiej.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci zwrócili uwagę na ograniczoną możliwość wyboru przedmiotów obieralnych, który odbywa się poprzez głosowanie nad oferowaną przez Wydział pulą, w wyniku czego uruchamiany dla wszystkich w danej dyscyplinie jest tylko jeden przedmiot cieszący się największym zainteresowaniem. W ankietach ewaluacyjnych po ukończeniu studiów doktoranckich doktoranci w większości wskazywali, że zajęcia obowiązkowe w ramach programu studiów doktoranckich w zbyt małym stopniu były pomocne w realizacji rozprawy doktorskiej, ale jednocześnie w ramach innego pytania wskazywali, że nie widzą konieczności zmian programu.   Ocena spełnienia kryterium 7.1: w pełni   Uzasadnienie oceny   Program studiów doktoranckich pozwala na realizację wszystkich zakładanych efektów kształcenia na studiach III stopnia, zgodnie z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 lipca 2013. Rada Wydziału Biologiczno-Chemicznego oraz Senat Uczelni podjęły w tym zakresie stosowne uchwały.
7.2 Jednostka zapewnia doktorantom prowadzenie badań naukowych, w tym także poza jednostką realizującą kształcenie, oraz umożliwia nawiązywanie krajowych i zagranicznych kontaktów naukowych.   Opis stanu faktycznego   Doktoranci prowadzą badania naukowe pod opieką promotorów prac doktorskich, którymi są nauczyciele akademicy zatrudnieni na Wydziale. W badaniach tych doktoranci korzystają z laboratoriów i aparatury znajdującej się w Jednostce. Tam gdzie jest to możliwe, doktoranci włączani są w realizację projektów naukowych prowadzonych w ramach grantów badawczych. Doktoranci wskazali na niewielkie wsparcie w zakresie pozyskiwania grantów zewnętrznych na badania naukowe, w czego wyniku finansowanie ich badań oparte jest głównie o granty ze środków uczelnianych. Jednostka umożliwia nawiązywanie kontaktów z naukowcami pracującymi w innych jednostkach krajowych i zagranicznych. Efektami takiej współpracy często są wspólne publikacje naukowe. Doktoranci mają możliwość uzyskania stypendiów doktoranckich, ale ich liczba jest bardzo mała, wskutek czego tylko około 20% doktorantów otrzymuje takie stypendia.   Ocena spełnienia kryterium 7.2: znacząco   Uzasadnienie oceny   Jednostka stwarza dobre warunki doktorantom do prowadzenia badań naukowych poprzez umożliwienie korzystania z infrastruktury badawczej oraz sprzętu i specjalistycznej aparatury. Opieka promotorów nad doktorantami również sprawowana jest prawidłowo, z częstymi kontaktami i dyskusjami naukowymi. W ramach istniejących kontaktów międzynarodowych doktoranci włączani są w badania prowadzone wspólnie z partnerami z jednostek zagranicznych. Bardzo istotnym mankamentem jest bardzo mała liczba stypendiów doktoranckich przyznawanych dla doktorantów Wydziału. Jest to odzwierciedleniem przyjętej na Uczelni zasady, że stypendium otrzymuje tylko 20% doktorantów. Powoduje to zmniejszenie efektywności prowadzenia badań naukowych przez doktorantów gdyż przy braku stypendium zmuszeni są oni do podejmowania pracy zarobkowej. Częste są rezygnacje ze studiów doktoranckich z powodów materialnych, a liczba chętnych do podjęcia studiów III stopnia gwałtownie maleje.
7.3 Jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta, niezbędnemu do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.   Opis stanu faktycznego   Studia doktoranckie prowadzone w jednostce spełniają wymagania odnośnie punktów ECTS określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 lipca 2013 r. Przedmioty ujęte w programie studiów mają przyporządkowaną liczbę punktów ECTS odpowiadającą nakładowi pracy doktoranta. Całkowita liczba punktów ECTS na studiach doktoranckich jest równa 45. Składają się na nią zajęcia w wymiarze około 500 godzin, które powinny być zrealizowane w przeciągu 4 lat studiów doktoranckich oraz praca własna doktoranta. Doktoranci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym nie zgłaszali zastrzeżeń co do przydziału punktów ECTS poszczególnym przedmiotom. Deklarowali również, że informacje o punktacji ECTS są powszechnie dostępne.   Ocena spełnienia kryterium 7.3: w pełni   Uzasadnienie oceny   System punktów ECTS spełnia wszystkie wymagania formalne. Punkty ECTS z poszczególnych zajęć przewidzianych w programie studiów odpowiadają nakładowi pracy doktorantów. System jest czytelny i nie ma problemów w jego praktycznym stosowaniu. Doktoranci znają i akceptują podział punktów ECTS w programie studiów doktoranckich.
7.4 Jednostka stosuje na studiach doktoranckich wiarygodny, rzetelny i przejrzysty system oceny stopnia

osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. *
Opis stanu faktycznego   Stosowany na studiach doktoranckich system ocen zawarty jest w regulaminie studiów doktoranckich. Formy zaliczenia i sposoby wystawiania ocen z danych zajęć zawarte są w odpowiednich sylabusach. Ocena postępów w pracy naukowej i badawczo-rozwojowej doktorantów, ich działalności dydaktycznej oraz popularyzatorskiej odbywa się na podstawie analizy sprawozdań, składanych corocznie do końca roku akademickiego. System oceny doktorantów tworzony był przy udziale Samorządu Doktorantów i został zaakceptowany przez to gremium. Doktoranci nie zgłaszają do niego zastrzeżeń, jest w ich ocenie klarowny, sprawiedliwy oraz uwzględnia wszelkie istotne aspekty działalności doktorantów, a jednocześnie nieustannie monitorowany i korygowany zgodnie z wnioskami samych doktorantów.   Ocena spełnienia kryterium 7.4: w pełni   Uzasadnienie oceny   System ocen stosowany na studiach doktoranckich jest przejrzysty, rzetelny i wiarygodny. Umożliwia on monitorowanie postępów doktorantów zarówno w zakresie zdobywania nowej wiedzy i umiejętności, jak również ich postępów w pracy naukowej zmierzającej do przygotowania rozprawy doktorskiej. Doktoranci mają realny wpływ na jego funkcjonowanie i w pełni się z nim identyfikują.
8. Jakość kształcenia na studiach podyplomowych
Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 8   Wydział wykazuje znaczącą aktywność w przedstawianiu ofert studiów podyplomowych, jednak wyłącznie o tematyce związanej z nauczaniem szkolnym co, zdaniem Zespołu Oceniającego, stało się przyczyną spadku zainteresowania ofertą (wysycenie lokalnego „ryнку” potencjalnych słuchaczy). W ramach dotychczas prowadzonych studiów podyplomowych Wydział stosował wiarygodny i przejrzysty system weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia, stosował też poprawnie system punktacji ECTS.
Zalecenia w odniesieniu do kryterium 8   Zaleca się lepsze wykorzystanie potencjału interesariuszy zewnętrznych reprezentujących inne obszary niż szkolnictwo do kreowania nowych atrakcyjnych ofert studiów podyplomowych.
8.1 Jednostka umożliwia osiągnięcie przez słuchaczy zakładanych efektów kształcenia uwzględniających wymagania organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. *
Opis stanu faktycznego   W chwili obecnej Jednostka nie realizuje żadnych studiów podyplomowych. W okresach poprzedzających bezpośrednio rok akademicki 2015/2016 (lata 2011-2014) Wydział prowadził studia o charakterze kwalifikacyjnym, które kierowane były wyłącznie do nauczycieli podnoszących swoje kompetencje zawodowe na rynku pracy: <i>Studia Podyplomowe z chemii</i>, <i>Studia podyplomowe z biologii</i> oraz <i>Studia podyplomowe dla nauczycieli przyrody</i>. Informacje o tych studiach zawarte zostały w Raporcie Samooceny, a także przedstawione Zespołowi Oceniającemu w trakcie wizytacji, co pozwoliło na dokonanie oceny jakości kształcenia. W pierwszych dwóch przypadkach absolwenci uzyskiwali uprawnienia do prowadzenia drugiego przedmiotu, a w trzecim do nauczania przedmiotu Przyroda w szkole podstawowej. Realizowany program studiów spełniał wymagania określone przez Rozporządzenie MEN z dnia 12.03. 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz.U.z 2009 r., poz.400) i Rozporządzenia zmieniającego, z dn. 17.04.2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – <i>Karta Nauczyciela</i> (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz.674, z późn. zm.) i pozwalał na uzyskanie nowych kwalifikacji. Studia zamknięto z powodu braku zainteresowania powyższą ofertą. Poszczególne Instytuty Wydziału nie przedstawiły Zespołowi Oceniającemu nowej koncepcji w zakresie oferty studiów podyplomowych. Nie udało się uruchomić z oferty edukacyjnej studiów podyplomowych: „<i>Zarządzanie laboratorium chemicznym</i>” oraz „<i>Współczesne metody analizy chemicznej</i>” (Uchwała Nr 787 Senatu UwB z dn. 4.09.2009 r.).   Ocena spełnienia kryterium 8.1: w pełni   Uzasadnienie oceny   Wydział wykazywał znaczącą aktywność w zakresie programowania i prowadzenia studiów podyplomowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku

pracy.
8.2 Jednostka stosuje na studiach podyplomowych wiarygodny, rzetelny i przejrzysty system oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
Opis stanu faktycznego   Realizacja programów trzech wymienionych wyżej studiów podyplomowych była oparta o matryce efektów kształcenia obejmujące efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. System oceny osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest taki jak na studiach dziennych. Monitorowanie i potwierdzanie zakładanych efektów kształcenia odbywało się na poszczególnych etapach realizacji programu w postaci pisemnych prac zaliczeniowych okresowych i rocznych (testów, sprawozdań z ćwiczeń laboratoryjnych, opracowań, projektów, referatów, prezentacji multimedialnych) i egzaminów pisemnych kończących dany przedmiot. System oceniania na studiach podyplomowych jest zgodny z Regulaminem studiów podyplomowych (Uchwała Senatu UwB z dnia 30 maja 2012 r. oraz Uchwałą nr 1204 Senatu UwB z dnia 29 lutego 2012 r.). Zasady zaliczania poszczególnych przedmiotów zapisane są w sylabusach przedmiotowych, dostępnych na stronie internetowej Wydziału.   Ocena spełnienia kryterium 8.2: w pełni   Uzasadnienie oceny   Na prowadzonych trzech studiach podyplomowych Wydział stosował wiarygodny i przejrzysty system weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
8.3 Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia oraz w weryfikacji i ocenie osiągniętych efektów kształcenia. *
Opis stanu faktycznego   Interesariuszami zewnętrznymi są dyrektorzy szkół, będący potencjalnymi przyszłymi pracodawcami oraz nauczyciele będący członkami Rady Konsultacyjnej na Wydziale Biologiczno-Chemicznym. Uczestniczyli oni w procesie określania efektów kształcenia na studiach podyplomowych. Ta grupa interesariuszy uczestniczyła także w weryfikacji efektów kształcenia podczas obowiązkowych praktyk pedagogicznych odbywanych pod okiem doświadczonych nauczycieli - praktyków, gdzie uczestnicy studiów mogli zweryfikować swoje umiejętności merytoryczne. Uczestnicy studiów podyplomowych, będący interesariuszami wewnętrznymi, mieli możliwość ewentualnej modyfikacji zakładanych efektów kształcenia.   Ocena spełnienia kryterium 8.2: znacząco   Uzasadnienie oceny   Zarówno interesariusze wewnętrzni jak i zewnętrzni uczestniczyli w określaniu zakładanych efektów kształcenia. Nie została jednak w pełni wykorzystana możliwość zaangażowania interesariuszy zewnętrznych w kierunku wykorzystania potencjału wizytowanej Jednostki dla kreowania nowych studiów podyplomowych, o tematyce nie związanej z szkolnictwem.
8.4 Jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy słuchacza studiów podyplomowych, niezbędnemu do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
Opis stanu faktycznego   Realizując programy trzech wymienionych wyżej studiów podyplomowych Wydział stosował system punktów ECTS prawidłowo uwzględniający nakład pracy słuchacza. Punkty były równomiernie rozłożone na 3 semestry. Praktyka ciągła na Studiach Podyplomowych z Chemii obejmowała 5 punktów ECTS. Potencjalne nowe studia podyplomowe na Wydziale przy określaniu punktów ECTS będą stosowały rozwiązania zawarte w Uchwale nr 1726 Senatu UwB z dnia 29 kwietnia 2015 r. zmieniająca uchwałę nr 1204 Senatu UwB w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu określających zasady tworzenia planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających.   Ocena spełnienia kryterium 8.2: w pełni   Uzasadnienie oceny   Na studiach podyplomowych Wydział stosuje system punktów ECTS a liczba punktów ECTS przypisana poszczególnym przedmiotom odpowiada nakładowi pracy (godzin kontaktowych i pracy własnej) słuchacza wymaganemu do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Wydział Biologiczno-Chemiczny Uniwersytetu w Białymstoku po przeniesieniu się do nowej siedziby zyskał znakomite warunki lokalowe, a także możliwość zakupu nowoczesnej aparatury badawczej. Bardzo dobra baza

lokalowa i aparaturowa zostały więc słusznie wskazane w analizie SWOT jako mocne strony Jednostki. Z dobrym zapleczem lokalowym i aparaturowym oraz bardzo dobrą kadram naukowo-dydaktyczną wiąże się wysoki poziom naukowy Wydziału (kategoria A) oraz atrakcyjna oferta dydaktyczna, co także podkreślone zostało w analizie SWOT.

Zdaniem Zespołu Oceniającego największe zagrożenia dla dalszego rozwoju Wydziału stwarza blokada etatów ze strony Władz Uczelni powodująca starzenie się kadry profesorskiej i zmniejszanie się liczby młodych pracowników nauki, a także drastycznie mała liczba stypendiów przyznawanych doktorantom Wydziału przez Władze Uczelni. Oba te zagrożenia zostały słusznie wymieniane w analizie SWOT zawartej w Raporcie Samooceny.

Zalecenia:

1. działania Władz Uczelni skutkujące zmniejszeniem liczby etatów na Wydziale, a także znikomą liczbą stypendiów dla doktorantów nie mogą stanowić podstawy do oceny wizytowanego Wydziału, choć bez wątplenia mogą w krótkim czasie doprowadzić do znacznego obniżenia jego potencjału naukowego i dydaktycznego. Dlatego Zespół Oceniający zdecydowanie zaleca szybkie podjęcie intensywnych działań naprawczych w tym zakresie;
2. zaleca się podjęcie działań zmierzających do zintensyfikowania wymiany międzynarodowej studentów;
3. zaleca się podjęcie działań zmierzających do usprawnienia informacji na temat działania systemu rozpatrywania skarg i wniosków oraz rozwiązywania sytuacji konfliktowych;
4. zespół Oceniający zaleca zintensyfikowanie prac Rady Konsultacyjnej ds. Kształcenia (posiedzenia Rady powinny odbywać się conajmniej raz w roku) oraz włączenie w działanie WSZJK przedstawicieli wszystkich kategorii interesariuszy wewnętrznych Wydziału (w tym przedstawicieli administracji/pracowników inżynieryjno-technicznych);
5. zaleca się lepsze wykorzystanie potencjału interesariuszy zewnętrznych reprezentujących inne obszary niż szkolnictwo do kreowania nowych atrakcyjnych ofert studiów podyplomowych.

Dobre praktyki

Podejmowanie na wizytowanym Wydziale prób włączania studentów w realizację badań naukowych począwszy już od studiów I stopnia należy, zdaniem Zespołu Oceniającego, uznać za dobrą praktykę godną polecenia innym jednostkom. Dobrą praktyką jest też ciągłe doskonalenie oferty dydaktycznej poprzez rozszerzanie jej o nowe, unikalne i bardzo atrakcyjne specjalności, jak np. Biologia sądowa, czy Chemia kryminalistyczna.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

prof. dr hab. Michał Kozakiewicz